

Behovsanalyse for udbud af Professionsbachelor i laboratorie-, fødevare- eller procesteknologi

Motivation

Med et nyt udbud af professionsbachelor i laboratorie-, fødevare- eller procesteknologi ønsker Erhvervsakademi MidtVest (EAMV) med støtte fra det lokale erhvervsliv at henvende sig til de studerende, der søger beskæftigelse og udviklingsmuligheder inden for laboratorie-, fødevare og procesteknologiske områder. Det gælder både private og offentlige virksomheder og institutioner, som arbejder med fødevarer, processing, bioteknologi, kemiske eller mikrobiologiske processer.

Ansøgningen skal samtidig ses som et ønske om at imødekomme industriens efterspørgsel efter kvalificeret arbejdskraft ved at løfte uddannelsesniveauet og styrke videreuddannelsesmulighederne i EAMV's dækningsområde, hvor en stor andel af de dimitterende efter endt uddannelse finder beskæftigelse. Således vil et udbud af professionsbacheloruddannelsen i laboratorie-, fødevare- eller procesteknologi i Midt- og Vestjylland kunne bidrage til et løft af kompetenceniveauet i området, ligesom et lokalt udbud af uddannelsen vil bidrage til rekruttering og fastholdelse af kompetent arbejdskraft i de aftagende virksomheder.

I særlig grad skal uddannelsesudbuddet bidrage til at løfte kompetenceniveauet med fokus på selvstændigt, udviklingsorienteret, professionelt og etisk forsvarligt at kunne indgå i faglige og tværfaglige samarbejdsrelationer inden for de laboratorie-, fødevare- og procestekniske områder såvel lokalt, som nationalt og internationalt til gavn for konkurrenceevne og beskæftigelse i Midt- og Vestjylland.

I følge anbefaling fra Danske Regioner skal uddannelsespolitikken arbejde for at højne kompetence- og uddannelsesniveauet i bl.a. fødevarevirksomhederne, således at disse bliver i stand til at udvikle innovationsevnen og skabe vækst. Der er i den forbindelse behov for et bedre samarbejde mellem uddannelsesinstitutionerne og erhvervet om udvikling af uddannelsesmulighederne (Fødevarer skaber regional vækst, Danske Regioner 2012).

Behov for udbud af Professionsbachelor i laboratorie-, fødevare- eller procesteknologi

Ansøgningen om et udbud af PB i laboratorie-, fødevare- eller procesteknologi skal ses i lyset af, at stadigt flere søger uddannelse på et videregående niveau som led i deres forberedelse til arbejdsmarkedet. I perioden 2011-2015 er antallet af studerende på de korte videregående uddannelser inden for fødevare-, bio- og laboratorietekniske område steget med 18 pct. (Danmarks Statistik, 2016)

Ifølge regeringens handlingsplan for løft af uddannelsesniveauet skal 60 pct. af en ungdomsårgang i 2020 gennemføre en videregående uddannelse – heraf 35 pct. en mellemlang videregående uddannelse og 25 pct.

en lang videregående uddannelse (Region Midtjylland, 2016). Både uddannelses- og jobsøgende bliver gennem uddannelsesinstitutioner, Studievalg og jobcentre vejledt til at tage en videregående uddannelse, hvilket øger efterspørgslen efter uddannelser på et videregående niveau. I følge EAMV's egne beskæftigelses-undersøgelser på laborant og procesteknologområdet søger ca. 10 pct. af dimittenderne videre på overbygningsuddannelser allerede de første år efter endt erhvervsakademiuddannelse (EAMV, 2014).

	2011	2012	2013	2014	2015
Korte videregående uddannelser, KVV	20 278	22 100	23 573	25 459	26 425
Pædagogisk, KVV	75	76	86	81	81
Medier og kommunikation, KVV	2 530	2 658	2 911	3 133	3 078
Kunstnerisk, KVV	145	121	114	136	144
Samfundsaglig, Økonomisk-Merkantil, KVV	9 314	10 644	11 439	12 312	13 485
Teknisk, KVV	5 364	5 824	6 141	6 848	6 761
Fødevarer, bio- og laboratorieteknik, KVV	1 259	1 316	1 442	1 518	1 484
Jordbrug, natur og miljø, KVV	438	472	454	518	482
Maritimt, KVV	92	85	104	91	70
Sundhedsaglig, KVV	732	710	686	665	698
Politi og forsvar mv., KVV	329	194	196	157	142

Figur 1: Uddannelsesaktivitet på korte videregående uddannelser, Danmarks statistik, 2016

I dag udbydes uddannelsen imidlertid alene i Århus, Odense og København, hvad der begrænser de uddannelsessøgendes adgang, jf. nedenstående afsnit om rekruttering. Såvel blandt dimittender som ansatte inden for sektorerne er der en relativt lav mobilitet, hvorfor et lokalt udbud vil kunne lette adgangen til videreuddannelse og et løft af uddannelsesniveaue inden for området.

På aftagersiden er der i kølvandet på finanskrisen og den deraf skærpede konkurrencesituation skabt nye udfordringer i en række sektorer, herunder bl.a. de laboratorie-, fødevarer- og procestekniske brancheområder i Midt og Vestjylland. I takt med effektivisering af funktionerne, øget grad af kompleksitet i opgaverne og behov for innovative løsninger oplever flere brancher stigende formelle kompetencekrav.

I 2014 udarbejdede COWI analysen "Fremtidens uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder i Midtjylland". Analysen blev udarbejdet for KKR Midtjylland, Region Midtjylland og Beskæftigelsesregion Midtjylland. Rapporten afdækker bl.a. de områder, hvor der er risiko for mangel på arbejdskraft i de kommende ca. 10 år i Midtjylland. Analysen er bl.a. baseret på fremskrivninger af udbuddet og efterspørgslen efter arbejdskraft, samt vurderinger af fremtidige vækstområder. Analysen udpeger arbejdskraftmangel eller rekrutteringsproblemer for følgende grupper:

Korte videregående uddannelser:

- Laboratorie- og bioteknologi
- Politi og forsvar
- Installationsteknologi
- Finansøkonomi

Lange videregående uddannelser:

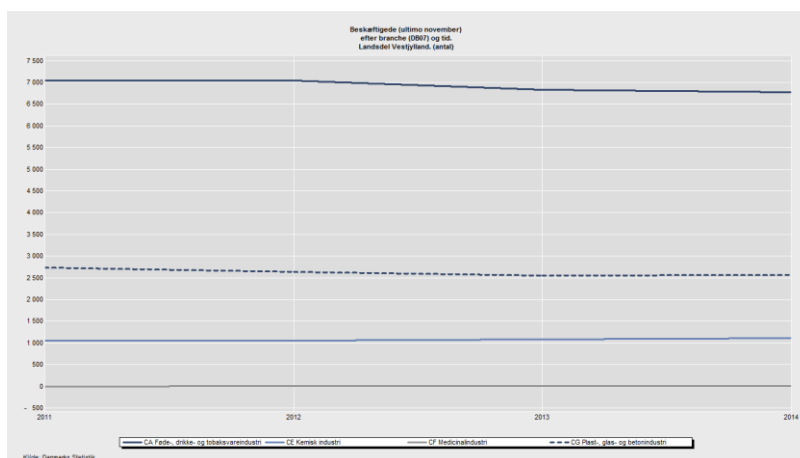
- Sundhed (læge)
- Levnedsmiddel og ernæring

Derudover peger COWI på behovet for arbejdskraft inden for de prioriterede vækstområder i Midtjylland, dvs. Fødevarerområdet, Energi- og miljøområdet, Kreative erhverv, Turisme, IKT og Smart Industri (Region Midtjylland, 2016).

I en spørgeskemaundersøgelse foretaget blandt et bredt udsnit af EAMV's nuværende og potentielle aftagere giver samtlige besvarelser udtryk for, at virksomheden vil nyde godt af en højere faglighed og øget kompetenceniveau inden for fagområdet af professionsbacheloruddannelsen i laboratorie-, fødevarer- eller procesteknologi (EAMV, 2016). Én af virksomhederne udtrykker "*Vores procesteknologer i dag er dygtige, men vi savner bl.a. stærkere kompetencer inden for projektledelse, forsøgsplanlægning og statistik. Derudover vil en større faglig ballast inden for fødevarer sikkerhed og fødevareteknologi altid være et plus. Vi er en stor global virksomhed, så formidling på både dansk og engelsk spiller en meget stor rolle*" (Arla Foods Amba, 2016). Hos Orkla kan man se en fordel i, at der med en professionsbacheloruddannelse i laboratorie-, fødevarer- eller procesteknologi bygges oven på den praktiske faglighed, som de studerende kommer med: "*Med en PBA overbygning får man begge dele: en med den praktiske erfaring fra procesteknologuddannelsen (og erhvervsuddannelsen) og noget dybere teoretisk viden fra PBA'en*" (Orkla Foods Danmark, 2016).

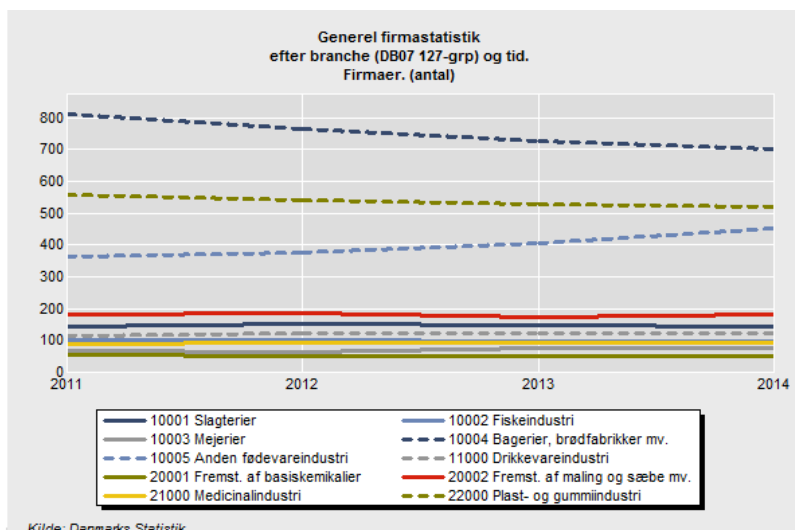
I Vestjylland er der beskæftiget over 10.000 inden for fødevarer-, proces og laboratorieområdet (Danmarks Statistik, 2016), og alene i Holstebro er placeret tre store mejeriproduktioner (Arla Foods Amba), plastvareproduktion og vandkvalitetslaboratorium tillige med andre aftagere inden for produktion og processing. Inden for en radius på 80 km tæller aftagerne flere mejerier, slagterier, kemikalieproduktion, bryggerier, brødfabrikker, margarineproduktion m.v.

Som det fremgår af figur 2 aftager fødevareområdet den langt overvejende del af arbejdsstyrken inden for det samlede beskæftigelsesområde, og det tegner sig samtidig for eksportandel på 136 mia. kr. (Region Midtjylland, 2016), og området er af regionen udpeget til vækstområde.

Figur 2: Antal beskæftigede inden for fødevare-, drikkevarer og tobaksindustri, kemisk industri og glas-, plast- og betonindustri, Danmarks Statistik 2016

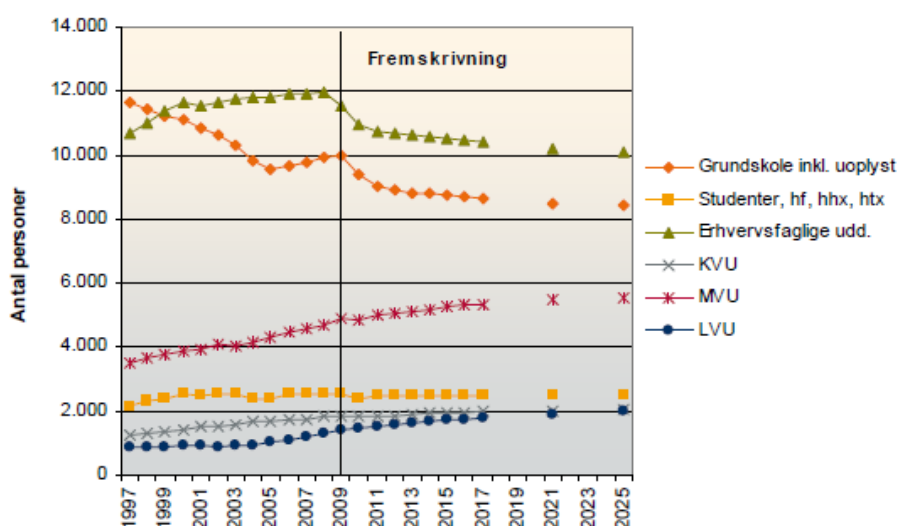
Samtidig sker der en strukturudvikling inden for virksomhederne i to retninger, idet der inden for nogle brancher sker et fald i antal virksomheder, hvor der er stordriftsfordele ved sammenlægninger. På andre områder sker en stigning i antallet af virksomheder, hvor der kan høstes fordel ved specialisering og differentiering. Et eksempel på sidstnævnte er Cavi Art, som er en Lemvig-baseret virksomhed inden for anden fødevareindustri, der bl.a. producerer caviar udviklet af tang.

Figur 3: Antal virksomheder inden for forskellige brancher inden for aftagerområdet for PB laboratorie-, fødevarer- og procesteknologi (Danmarks Statistik, 2016).

Figur 3 viser, at antallet af slagterier og mejerier, kemikalievirksomheder og plastindustri stort set ligger konstant, mens antallet af bagerier og brødfabrikker falder. Til gengæld ses en stigning inden for anden fødevareindustri, som bl.a. omfatter det voksende marked for funktionelle ingredienser og hjælpestoffer.

Nedenstående figur 4 viser en opgørelse over den forventede udvikling i arbejdspladser i Holstebro kommune, hvor efterspørgslen efter et videregående uddannelsesniveau er stigende frem mod 2025. Billedet er det samme for de øvrige kommuner i EAMV's dækningsområde (Herning, Ikast-Brande, Ringkøbing-Skjern, Lemvig, Thisted, Skive og Struer, idet der dog er små variationer i behovet for videreuddannelse i kommunerne. Således forventer både Herning og Ikast-Brande en endnu mere markant udvikling i behovet for højt kvalificeret arbejdskraft frem mod 2025.

Figur 4: Udviklingen i arbejdsstyrken fordelt på uddannelsesniveau fra 1997 til 2009 og fremskrivning af arbejdsstyrken fra 2010 til 2025 i Holstebro Kommune (Center for Analyse og Erhvervsfremme, 2012).

Gruppen af personer med en videregående uddannelse har generelt oplevet stigende efterspørgsel. Samlet set er antallet af arbejdspladser for personer med en videregående uddannelse steget med 2.530 alene inden for Holstebro Kommune i perioden 1997-2009. I fremskrivningsperioden forventes en fremgang på ca. 1.200 arbejdspladser for personer med en videregående uddannelse frem til 2021 (Center for Analyse og Erhvervsfremme, 2012).

Sammenholdt med, at fødevareklyngen tegner sig for en stor del af beskæftigelsen, vil der i de kommende år blive en stigende efterspørgsel efter arbejdskraft med et højt uddannelsesniveau.

Nedenstående tabel 1 viser, at der i kommunerne i EAMV's dækningsområde forekommer en stor andel beskæftigede inden for fødevareklyngen. Forarbejdningsindustrien tegner sig for den største andel af beskæftigelsen, og her vil der i forhold til at bevare konkurrenceevne og arbejdspladser blive behov for innovation og udvikling ved hjælp af et højt kompetenceniveau (Landbrug og Fødevarer, 2015).

På Holstebro Flødeost ser man et lokalt udbud som ”..en oplagt uddannelse til at videreudvikle nogle af de ambitiøse procesteknologer, vi har”. (Arla Foods Amba, 2016).

Region Midt fremhæver i tråd her med, at konkurrenceevnen hos de regionale og nationale virksomheder hænger sammen med adgangen til udviklingskompetencer i brancherne og hvordan disse i samarbejdet med virksomhederne bringes i spil i forhold til innovation. Det er i den forbindelse afgørende, at der etableres samarbejde mellem virksomheder og videnmiljøer med henblik på at nye kompetencer bringes i spil i forhold til nyskabende innovationer og produkter (Region Midtjylland, 2016).

	Antal indbyggere	Totalt antal beskæftigede	Antal beskæftigede i fødevareklyngen	% beskæftigede i fødevareklyngen
Region Midtjylland	1.280.000	612.540	40.000	7
Herning	86.900	42.148	4.263	10
Holstebro	57.500	28.129	3.697	13
Lemvig	20.700	10.201	1.739	17
Ikast-Brande	40.600	19.648	2.244	11
Struer	21.400	9.980	1.540	15
Ringkøbing-Skjern	57.000	28.078	5.018	18
Skive	46.900	22.366	2.687	12

Tabel 1. Opsummering af 2013-tal fra fødevareklyngen i de syv kommuner.

Kilde: Økonomisk analyse, oktober 2014, Landbrug & Fødevarer, baseret på en særkørsel fra Danmarks Statistik

Selvom flere i dag tager uddannelse på et videregående niveau inden for det laboratorie-, fødevare- eller procestekniske område oplever virksomhederne inden for EAMV's dækningsområde, at det er vanskeligt at tiltrække dimittender til landets yderområder, da dimittenderne (og uddannelsesudbuddene) er centreret i de større byer. Virksomhederne oplever således en national skævvridning i rekrutteringsmuligheder og dermed udviklingsmuligheder. En virksomhed oplever således: *"Vi ser en tendens til, at kompetencerne klumper sammen om de store byer. Dette medfører, at vi potentielt ikke vil kunne trække kvalificeret arbejdskraft ud til vores virksomhed. Ydermere vil fastholdelsen af den kompetente arbejdskraft gøres væsentlig nemmere, hvis medarbejderen har en lokal forankring"* (KMC, 2016). Blandt besvarelserne fra virksomheder i EAMV's dækningsområde giver 66 pct. udtryk for en forventning om rekrutteringsudfordringer inden for det fødevare- og laboratorietekniske område i fremtiden (EAMV, 2016).

Ovenstående undersøgelser understreger behovet for en fastholdelse og kompetenceudvikling af arbejdskraften til industrierne inden for EAMV's udbudsområde i Midt- og Vestjylland. Et lokalt udbud af uddannelsen vil kunne bidrage til at højne uddannelsesniveaet og fastholde dimittenderne i lokalområdet og dermed styrke rekrutteringsmulighederne og sikre kvalificeret arbejdskraft til de lokale virksomheder. Desuden vil et lokalt udbud af en professionsbacheloruddannelse bidrage til et generelt løft af uddannelsesniveaet i Midt- og Vestjylland i henhold til regeringens målsætninger.

Rekrutteringsgrundlag

I Midt- og Vestjylland er der en tendens til, at mange unge ikke ønsker at flytte fra området, hvilket resulterer i, at uddannelsesvalget ofte vil være geografisk bestemt. Det er derfor vigtigt at kunne tilbyde uddannelser på såvel kort som mellemlangt videregående niveau i denne del af landet, idet uddannelsesniveaet i regionen herved bliver generelt løftet, hvilket er nødvendigt i bestræbelserne på at undgå en uddannelsesmæssig skævvridning i Danmark

Erfaringen viser desuden, at en stor del af de uddannelsessøgende med erhvervsuddannelsesmæssig baggrund samt de, der i forhold til forældres uddannelsesniveau er mønsterbrydere, kun i begrænset omfang er mobile, hvilket understøtter et fortsat behov for sikring af lokale videreuddannelsesmuligheder. Den lave mobilitet hænger sammen med familier og andre forpligtelser i lokalområdet. Ovenstående tendens gør sig gældende for såvel de laboratorie- og fødevaretekniske studerende, som for studerende på erhvervsakademiets øvrige uddannelser.

I en undersøgelse foretaget af DEA m.fl. i 2009 peger 45 pct. af de unge på, at uddannelsesudbuddets placeringen har stor betydning for valget af uddannelse, idet uddannelsen skal kunne tages tæt på, hvor den unge bor (DEA, 2009).

I tillæg her til kommer de mange, der i dag er beskæftiget på de aftagende virksomheder i Midt- og Vestjylland og som oplever eller vil opleve et behov for videreuddannelse. Ved Arla Foods Amba anses det for vigtigt med et lokalt uddannelsesudbud: *"Vi ser uddannelsen som et godt supplement til det, vi har i dag. Vi har en del folk gående med procesteknologisk baggrund, der gerne vil udvikle sig mere fagligt. For disse mennesker, der har lokal forankring, vil det være en klar fordel at kunne videreuddanne sig lokalt, da det ofte ikke er muligt at rykke hele familien til f.eks. Fyn"* (Arla Foods Amba, 2016).

EAMV har et fint og solidt samarbejde med de aftagende virksomheder. På praktikbesøg, i de lokale uddannelsesudvalg og andre netværk og hos de adspurgte virksomheder i EAMV's dækningsområde oplever EAMV samtidig et voksende behov for dimittender med et højere kompetenceniveau (EAMV, 2016).

Sammenhæng i uddannelsessystemet

Nedenstående figur 5 giver en oversigt over de forskellige fødevare-, miljø- og laboratorierelevante uddannelser, der findes på erhvervsakademiniveau, professionsbachelorniveau og kandidatniveau.

Det fremgår, at der i EAMV's dækningsområde ikke p.t. eksisterer et uddannelsestilbud på bachelorniveau inden for det laboratorie-, fødevare- og procesteknologiske område. De relevante uddannelsestilbud er i vid udstrækning centreret omkring de store byer langt fra de vestjyske virksomheder og den lokalt forankrede arbejdskraft.

For dimittenderne fra både laborantuddannelsen og procesteknologuddannelsen i Holstebro, samt laborantdimittender fra Esbjerg og Ålborg (som nu er nedlagt) vil det være attraktivt med et udbud i

Holstebro, hvor der gennem samarbejdet med de lokale virksomheder er et stærkt fagligt miljø og en tæt kobling til praksis.

Også de mange store lokalt forankrede virksomheder peger på behovet for et lokalt uddannelsesudbud, da dette vil styrke rekruttering og kompetenceløft i Midt- og Vestjylland (KMC, 2016).

Sammenhæng med eksisterende uddannelser

AU/ EAU	Diplom/ Bachelor	Master/ Kandidat
Procesteknolog (udbydes i Holstebro, Vejle, Odense og Roskilde)	Professionsbachelor i laboratorie-, fødevare og procesteknologi (udbydes i Århus, Odense og København)	Fødevare - innovation og sundhed
Laborant (udbydes i Holstebro, Esbjerg, Århus, Odense, Slagelse, Roskilde, Hillerød og København)	Professionsbachelor i ernæring og sundhed (Udbydes i Århus, Haderslev, Sorø og København)	Fødevare – videnskab
	Bioanalytiker (udbydes i Århus, Esbjerg, Odense, Næstved og København)	Fødevareteknologi
	Diplomingeniør i Fødevareanalyse (udbydes i København)	Klinisk videnskab og teknologi
	Bioteknologi, procesteknik og kemi (Diplom)	Master i fødevare- kvalitet og -sikkerhed
		Farmaceut

Figur 5: Oversigt over eksisterende uddannelser på fødevare- og laboratorieområdet (Ug.dk, 2016)

Forventet optag

Med et nyt udbud af professionsbacheloruddannelsen inden for laboratorie-, fødevare- eller procesteknologi forventes en del af dimittenderne fra EAMV's laborant- og procesteknologuddannelse (potentielt 50 dimittender pr. år) tillige med laborantdimittender fra Esbjerg og Aalborg at søge mod Holstebro frem for det nuværende tætteste alternative udbud i Aarhus. Yderligere og i særlig grad vil et lokalt udbud gøre det muligt for flere at læse videre, herunder også de, der i dag er beskæftiget i lokale virksomheder, men som ønsker eller har behov for et løft af deres kompetencer.

Med baggrund i behov hos såvel studerende som i sektoren (se oven for) vil denne differentiering og udvikling af uddannelsesudbuddet i EAMV's dækningsområde være hensigtsmæssig. Der budgetteres med et

optag på 15 studerende på professionsbacheloruddannelsen inden for laboratorie-, fødevare- og procesteknologi.

Forventede praktikaftaler

EAMV har et veletableret samarbejde med det lokale erhvervsliv om tilvejebringelse af praktikpladser til såvel laboratorie- som fødevareteknologiområdet. Traditionelt har der ikke manglet praktikpladser inden for områderne, idet der samtidig lægges op til, at de studerende skal være klar til at søge praktik inden for en stor geografi. Flere af samarbejdspartnerne giver udtryk for et behov for professionsbachelorer med henblik på at kunne løfte de kompetencekrav, der opleves i branchen. Der er eksempler på, at lokale virksomheder i dag ansætter professionsbachelorer, men da det er vanskeligt at tiltrække dimittenderne til Midt- og Vestjylland, eksisterer der et rekrutteringsproblem (se oven for).

Praktikpladssituationen bekræftes af den nuværende situation, hvor over 95 % af de studerende på EAMV har været i virksomheds- eller iværksætterpraktik, og virksomhederne i akademiets dækningsområde har historisk og aktuelt udvist stort uddannelsesansvar for at tilbyde de studerende en praktikplads.

Med baggrund heri vurderes mulighederne for tilvejebringelse af det fornødne antal praktikpladser for de kommende professionsbachelorer i laboratorie-, fødevare- og procesteknologi for gode.

Internationalt samarbejde

De studerende på procesteknologuddannelsen (med fødevare- og fiskerispecialet) på EAMV tilbydes en studietur i udlandet, og denne praksis vil tilsvarende blive implementeret på bacheloruddannelsen i laboratorie-, fødevare- eller procesteknologi.

EAMV har både eksisterende samarbejdsaftaler med uddannelsesinstitutioner og virksomheder i udlandet og nye under udvikling med henblik på, at den studerende har mulighed for at tage dele af uddannelsen i udlandet. Der arbejdes p.t. bl.a. på at etablere praktikaftaler med virksomheder i England, som gør det overskueligt og attraktivt at tage til udlandet. Evalueringer og undersøgelser viser nemlig, at de studerende skal støttes med nogle meget håndgribelige tilbud, som kan minimere barriererne for at tage til udlandet. Endvidere er der netop indgået samarbejdsaftale med en partner i Holland om studieophold og praktikplads- samt underviserudveksling.

Ligesom for praktik i danske virksomheder bærer EAMV ansvaret for at sikre kvaliteten af praktik i udlandet. Undervisere besøger i den forbindelse praktikstedet, og inden for Europa altså også de udenlandske virksomheder. Der udarbejdes desuden praktikmål og –evalueringer i forbindelse med forløbet. Blandt EAMV's undervisere har mange international erfaring, som de inddrager i undervisningen. Ved et udbud af professionsbacheloruddannelsen vil der tilsvarende blive lagt vægt på undervisernes internationale kompetencer, idet der på uddannelsen er krav om at styrke de internationale kompetencer – herunder arbejde med internationale cases og problemstillinger.

Kvalitetssikring af uddannelsen

Gennem netværk og de lokale uddannelsesudvalg har EAMV allerede etableret et velfungerende samarbejde med det lokale erhvervsliv om udbuddet af laboratorie-, fødevare- og fiskeriteknologiske uddannelser på erhvervsakademineiveau. Der er således mangeårig tradition for en tæt og konstruktiv dialog mellem undervisere og ledelse på EAMV og de lokale virksomheder. Dialogen omfatter bl.a. udvikling af uddannelser og undervisning – herunder sikring af praksisnærhed, udviklingsprojekter i samarbejde mellem EAMV, andre uddannelsesinstitutioner (bl.a. Aarhus Universitet) og lokale virksomheder samt tilvejebringelse af praktikpladser. En virksomhed udtaler: *"Vi har et stort kendskab til EAMV, og har tidligere med stor succes haft praktikanter her fra. I dag har vi både laboranter og procesteknologere ansat i forskellige afdelinger og funktioner... Vi støtter gerne op om EAMV's ønske om at udbyde en PBA i laboratorie-, fødevare- eller procesteknologi."* (KMC, 2016).

Undervisere indgår desuden i en række faglige netværk, hvor såvel undervisere fra andre akademier/universiteter m.fl. og repræsentanter fra virksomheder deltager. Eksempelvis deltager EAMV i netværk for både laborantuddannelsen og procesteknologuddannelsen, ligesom nogle af underviserne indgår i lokale og/eller faglige netværk med repræsentation af virksomheder inden for de aftagende brancher.

Samarbejdet med andre uddannelser sker i dag både inden for EAMV og på tværs af institutioner, idet der er etableret et samarbejde med både ungdomsuddannelsesområdet omkring brobygning og med universiteterne (Aarhus Universitet) omkring forskningsprojekter.

EAMV har tillige plads i en række tværgående netværk til sikring af internationaliseringsindsatser, kvalitetssikring m.v. med andre akademier om at sikre udviklingen og kvaliteten af uddannelserne. Netværkene har til formål at skabe relevante og gode uddannelser gennem samarbejde og videndeling.

Konklusion

På baggrund af ovenstående redegørelse begrundes EAMV's ansøgning om nyt udbud af professionsbacheloruddannelsen inden for laboratorie-, fødevare- og procesteknologi i:

- Mangel på kvalificeret arbejdskraft og rekrutteringsudfordringer i Midt- og Vestjylland.
- Lokale virksomheder efterspørger i stigende grad professionsbachelor.
- Skærpede kompetencekrav inden for laboratorie-, fødevare- og procestekniske brancher tillige med andre aftagende sektorer og dermed stigende behov for professionsbacheloruddannet arbejdskraft.
- Et generelt behov for at højne uddannelsesniveauet i Midt- og Vestjylland.
- Manglende mobilitet hos mange unge og samtidig stor interesse og behov for at tage en professionsbacheloruddannelse.
- En meget stor andel af dimittender fra Erhvervsakademi Midtvest får beskæftigelse i Midt- og Vestjylland, hvilket bidrager til at løfte uddannelsesniveauet og styrke konkurrenceevnen.

- Veletableret samarbejde med lokale virksomheder fra forskellige brancher inden for laboratorie-, fødevarer- og procestekniske brancher samt andre aftagende sektorer, hvilket vil bidrage til at skabe kvalitet i uddannelsen og mulighed for praktikpladser og beskæftigelse og udvikling i Midt- og Vestjylland.

Litteratur

Region Midtjylland (2016) *Klog hverdagsmad til en verden i forandring – strategi for vækstforums fødevareresatsning 2016-2020*

DEA m.fl. (2009) *Kampen om kompetencerne*

Danmarks Statistik. (2016).

EAMV. (2016). *Spørgeskemaundersøgelse til behovsanalyse for PB Laboratorie-, fødevarer- og procesteknologi*

EAMV (2014) *Beskæftigelsesundersøgelse*

Reglab. (2016). *Kvalificeret arbejdskraft - fremtidens store udfordring for Dansk erhvervsliv*. København: Reglab.

Udenrigsministeriet. (12. september 2016). *Nyhed: Det ser lovende ud for Dansk eksport*.

Ug.dk. (2016). *Ministeriet for børn, uddannelse og ligestilling - Uddannelsesguiden*. Hentet fra <https://www.ug.dk/>

Undervisningsministeriet. (2006). *Udvalg om fremtidens erhvervsrettede videregående uddannelser på fødevarerområdet*. København

Center for Analyse og Erhvervsfremme (2012) *Fremtidens kompetencebehov*

Landbrug og Fødevarer (2015) *Økonomisk Analyse*

Danske Regioner (2012) *Fødevarer skaber regional vækst*

Interview med Britt Erni Feldborg, Kvalitetschef/Quality Manager, Orkla Foods Denmark (2016)

Cowi (2014) *Fremtidens uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder i Midtjylland*

Thomas Hannibal, Senior Application Development Manager, KMC (2016) *Støtteerklæring*

Claus Nielsen, Site Director, Holstebro Flødeost, Arla (2016) *Støtteerklæring*

Jørgen Henningsen, udviklingskonsulent, Holstebro Kommune (2016) *Støtteerklæring*

Erhvervsakademi MidtVest

Vald. Poulsensvej 4

7500 Holstebro

19. September 2016

Professionsbachelor (PBA) i laboratorie-, fødevare- og procesteknologi.

Vi har et stort kendskab til EAMV, og har tidligere med stor succes haft praktikanter herfra. I dag har vi både laboranter og procesteknologer ansat i forskellige afdelinger og funktioner.

Vi ser en PBA i laboratorie-, fødevare- og procesteknologi, som en meget relevant uddannelse inden for området, da mange af de kompetencer uddannelsen giver vil kunne løfte laboranter/procesteknologer over i andre jobtyper med et større ansvarsområde.

En PBA i fødevareteknologi vil kunne skabe nye muligheder for os. Grundlæggende har vi to funktioner i vores udviklingsafdeling en specialist (akademiker) og de udførende (procesteknologer), med en PBA vil man være mere akademisk anlagt qua sine kompetencer inden for statistik, forsøgsplanlægning projektledelse, fødevareteknologi, fødevaresikkerhed mm, men samtidigt have de praktiske færdigheder. Derfor ser jeg en PBA som en oplagt mulighed for at agere bindeled i større virksomheder. Samtidigt bejler de ligeledes til de mere specialiserede stillingstyper. En PBA i fødevareteknologi vil være oplagt for mange af de mellemstore lokale virksomheder, da man typisk ikke har specialister ansat, men stadigvæk har behov for de kompetencer en PBA giver.

En PBA i laboratorieteknologi ser jeg som en kæmpe fordel, da der er behov for stærkere kompetencer indenfor især statistik og forsøgsplanlægning. Det er vigtigt at have en forståelse for statistikken for at forstå begrænsningerne i en analyseforskrift – fejler analysen eller er man indenfor analyseusikkerheden. Med en PBA vil man få en større faglig ballast, og derved gøre det muligt for medarbejderen at tage initiativ og styre mindre projekter. Med en PBA i laboratorieteknologi vil man kunne udføre andre typer arbejdsopgaver, og få større ansvarsområder. Jeg ser en medarbejder med en PBA som en der kan få en mere specialiseret rolle, og derved bejle til andre typer jobs hvor du er mere tværfaglig.

Hvis uddannelsen bliver oprettet ser jeg store muligheder i at aftage praktikanter både inden for laboratorie og fødevare. Vi ser desuden muligheder i at aftage færdiguddannede da de med deres brede faglighed hurtigt vil kunne danne sig et overblik og se sammenhænge.

Det er vigtigt med et lokalt udbud af uddannelsen da vi ser en tendens til at kompetencerne klumper sammen om de store byer, dette medfører at vi potentielt ikke vil kunne trække kvalificeret arbejdskraft ud til vores virksomhed. Ydermere vil fastholdelsen af den kompetente arbejdskraft gøres væsentligt nemmere hvis medarbejderen har en lokal forankring.

Vi støtter derfor gerne op om EAMV's ønske om at udbyde en PBA i laboratorie-, fødevare- og procesteknologi.

Med Venlig Hilsen

Thomas Hannibal

Senior Application Development Manager, KMC

19/9-16

Dato og Underskrift

Erhvervsakademi MidtVest

Vald. Poulsensvej 4

7500 Holstebro

19. September 2016

Professionsbachelor (PBA) i laboratorie-, fødevarer- og procesteknologi.

Vi støtter gerne op omkring Erhvervsakademi MidtVest's ønske om at kunne udbyde en PBA i laboratorie-, fødevarer- og procesteknologi. Uddannelsen vil kunne løfte kompetenceniveauet og den faglige ballast i vores virksomhed.

Vi har et godt kendskab til EAMV, og har tidligere nydt godt af at have procesteknologer herfra i praktik. Vi har i dag procesteknologer ansat i flere forskellige funktioner på virksomheden.

Generelt er jeg meget tilfreds med de kompetencer nyuddannede procesteknologer kommer med, men i dag er det et stort gab mellem de kompetencer en procesteknolog kommer med, og de kompetencer en nyuddannet mejeriingeniør kommer med. En PBA i fødevareteknologi vil kunne lægge sig ind midt imellem, og fungere som bindeled i flere funktioner.

Vores procesteknologer i dag er dygtige, men vi savner bl.a. stærkere kompetencer inden for projektledelse, forsøgsplanlægning og statistik, derudover vil en større faglig ballast inden for fødevarer sikkerhed og fødevareteknologi altid være et plus. Vi er en del af en global virksomhed, så formidling på både dansk og engelsk spiller en meget stor rolle. De kompetencer en PBA i fødevareteknologi byder ind med er meget attraktive, jeg ser det som en oplagt uddannelse til at videreudvikle nogle af de procesteknologer, vi har med store ambitioner.

I mejeriverdenen har vi mange medarbejdere der udvikler sig stille og roligt over tid, derfor ser jeg store fordele i man kan starte som mejerist og så bygge på løbende henover sin karriere. Jeg kan godt lide den her trappemodel, hvor man stille og roligt bygger på og får praktisk erfaring, på den måde tror jeg, vi får meget mere ud af den enkelte medarbejder, men også den samlede flok.

Praktikanter fra en PBA i fødevareteknologi vil være oplagt for os, vi tager i forvejen praktikanter ind fra procesteknolog, men jeg forventer, at PBA studerende vil kunne komme med spændende nye inputs til virksomheden.

Det er vigtigt med et lokalt uddannelsesudbud, vi ser uddannelsen om et godt supplement til det vi har i dag. Vi har en del folk gående med procesteknolog baggrund der gerne vil udvikle sig mere fagligt. For disse mennesker, der har en lokal forankring, vil det være en klar fordel at kunne videreuddanne sig lokalt, da det ofte ikke er muligt at rykke hele familien til fx Fyn.

Med Venlig Hilsen

Claus Nielsen

Site director, Holstebro Flødeost, ArlaFoods Amba

20/9-2016

Dato og Underskrift

Dato: 30-09-2016
Sagsnr.: 00.01.00-G01-1-16
Henv. til: Helle Hastrup
Sekretariatet
Direkte tlf.: 9611 7005
Afdeling tlf.: 9611 7500
Kommunen@Holstebro.dk
www.holstebro.dk

Hensigtserklæring vedr. professionsbachelor i laboratorie-, fødevare- og procesteknologi

Holstebro Kommune er regional uddannelsesby i region Midtjylland og har et bredt udbud af korte- og mellemlange videregående uddannelser. Vi er i tæt dialog med uddannelsesinstitutionerne om at sikre kvalitet og tilgængelighed til alle relevante uddannelser i den midt og vestjyske del af regionen.

Vi ønsker med denne hensigtserklæring at støtte et udbud af professionsbachelor (PBA) i laboratorie-, fødevare- og procesteknologi ved Erhvervsakademi MidtVest. Uddannelsen vil komplementere det nuværende udbud af uddannelser og styrke erhvervsudviklingen i Midt- og Vestjylland.

Erhvervsakademiet udbyder i dag procesteknolog- og laborantuddannelsen i Holstebro, og PBA'en vil fungere som en overbygning på denne uddannelse. Ligeledes udbyder erhvervsskolen i Holstebro (UCH) uddannelser (EUD) inden for levnedsmidler. Endvidere udgør fødevarevirksomheder en stor af områdets erhvervsstruktur og er sammen med uddannelse og rekruttering af kvalificeret arbejdskraft et vigtigt indsatsområde i kommunernes fælles erhvervspolitik i Midt- og Vestjylland.

Samlet set er det Holstebro Kommunes opfattelse, at et udbud af uddannelsen i Holstebro i høj grad vil styrke de regionale uddannelsesstilbud og dermed også vækst og erhvervsudviklingen i vores område.

Med venlig hilsen

H.C. Østerby
Borgmester

Lars Møller
Kommunaldirektør